

ВИДИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ І ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ

ПРИ ЇХ ВИЯВЛЕННІ (ЗНАХОДЖЕННІ)

Під час Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років на території Вінницької області, як і по всій Україні, проходили важкі бої.

Ще в ході війни по мірі звільнення тимчасово окупованих міст і сіл, широко проводилися роботи по розмінуванню. Бійці-сапери та мінери знешкоджували велику кількість різних боєприпасів і очистили від них територію України. Але окремі вибухонебезпечні предмети ще можна знайти на берегах водоймищ, в ярах, лісах та інших місцях в період весняних паводків, дощів, при виконанні польових та будівельних робіт.

Випадково знайшовши вибухонебезпечні предмети, деякі громадяни, особливо діти, торкаються до них, а інколи роблять спробу розібрати їх, палять на багаттях, б'ють, кидають, в результаті чого виникають нещасні випадки.

Тому необхідно, щоб все населення, особливо діти, мали чітке уявлення про грізну силу, що зберігається у вибухонебезпечних предметах і чітко знали правила поведінки при їх знаходженні.

Вибухонебезпечні предмети

Всі боєприпаси (артилерійські міни, снаряди, реактивні та інженерні міни, авіабомби, ручні гранати та інше) споряджаються вибуховими речовинами і можуть вибухнути від удару, тертя, струсу та при іншому механічному або тепловому впливі.

Утворені під час вибуху гази з величезною силою розривають металевий корпус боєприпасу на багато осколків, які розлітаються на всі боки, наносять ураження на значну відстань від місця вибуху.

Вибухові речовини, що застосовують в боєприпасах, представляють собою хімічні з'єднання різного кольору - від світло-жовтого до темно-коричневого. Навіть після тривалого перебування у воді або землі вибухові речовини не втрачають здатності вибухнути, а в деяких випадках, хімічно взаємодіючи з металевим корпусом боєприпасу, утворюють новий вид дуже чутливої вибухової сполуки.

Артилерійські снаряди (мал. 1, 2) складаються з металевого корпусу, вибухового заряду і підривача (головного або донного).

Рис. 1. Обладнання артилерійського снаряду з :
а) головним і
б) донним

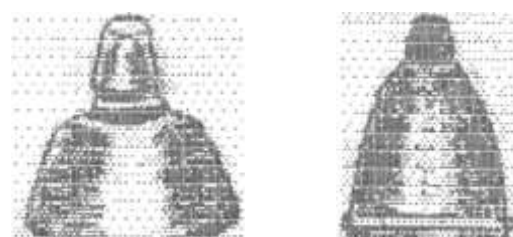
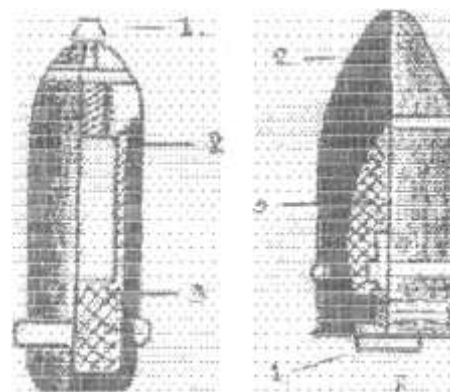
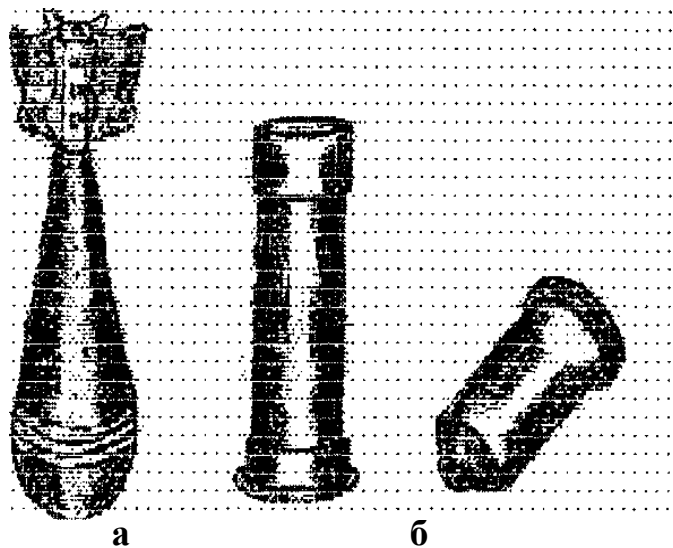

Рис. 2. Артилерійський снаряд

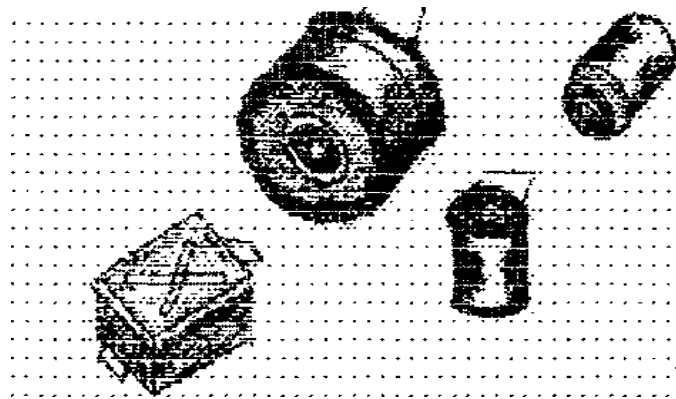
Артилерійські і реактивні міни (мал. 3) по своєму складу аналогічні артилерійським снарядам. В донній частині мін знаходиться стабілізатор з камерою для вибивного заряду. Із всіх боєприпасів артилерійські міни найбільш небезпечні, тому що їх підривачі надзвичайно чутливі до механічного впливу та нагрівання.

Рис. 3
а) Артилерійська міна
б) Реактивні міни

Інженерні міни (рис.4). бувають самої різної форми. За призначенням вони розподіляються на протитанкові та протипіхотні, корпуси інженерних мін можуть бути металеві, дерев'яні або пластмасові. Споряджуються вони сильною вибуховою речовиною і оснащуються підривачем нажимної або натяжної дії.

Рис. 4. Інженерні міни

Авіаційні бомби (мал.5) зовнішньо схожі з артилерійськими мінами, але, окрім головного підривача, вони можуть мати ще бокові і донні. Часто нерозірвані авіабомби знаходять під час земляних робіт на великій глибині.

Ручні гранати (рис.6) мають яйцеподібну або циліндричну форму. Споряджаються запалами, які розміщують в запальному гнізді корпусу і в більшості випадків невидимі.

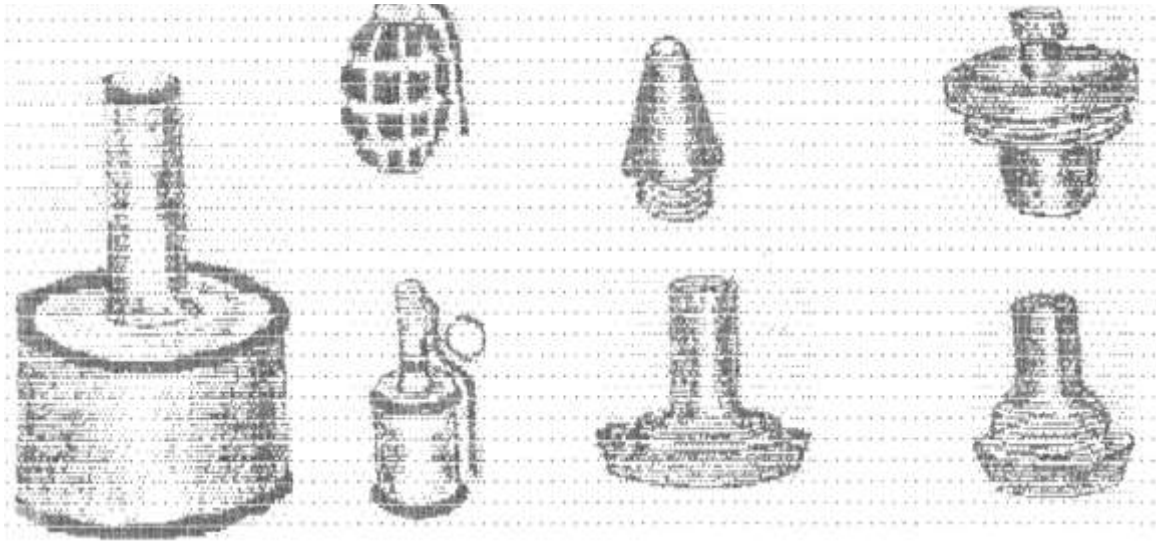

Рис. 6. Ручні гранати

Рис. 7.

Всі види боєприпасів мають підривачі або запали (рис.7), різноманітні за конструкцією і за способом встановлення . Вони споряджаються дуже потужною і високочутливою вибуховою речовиною і тому навіть будучи відокремленими від корпусу боєприпасів, представляють серйозну небезпеку.

Якщо в знайдених боєприпасах немає підривача, то це ще не означає, що вони безпечні, тому що всередині їх може бути вибухова речовина, від вибуху якої утворюється велика кількість різних осколків, серед яких особливу небезпеку являють великі осколки (рис. 8).

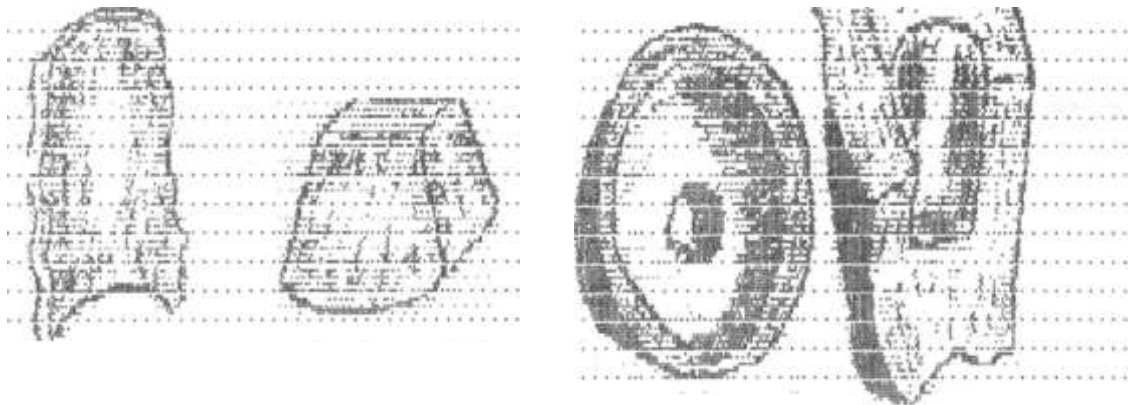

Рис. 8. Великі осколки

Необхідно пам'ятати, що зовнішній вигляд боєприпасів від тривалого перебування їх в ґрунті (землі) сильно змінюється: вони деформуються; покриваються іржею. Тому при знайденні незнайомих предметів їх не треба торкатися , тому що вони можуть бути вибухонебезпечними.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

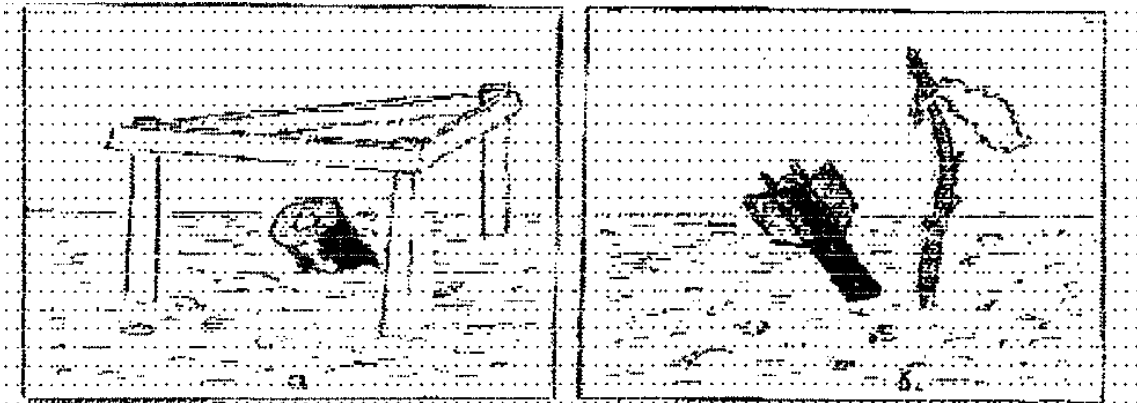
До виявлених вибухонебезпечних предметів ні в якому разі не можна торкатися. Порушення цього правила приводило до важких (непередбачуваних) наслідків.

В липні 1999 року в селі Струтинка Липовецького району двоє дітей (хлопчик і дівчинка) пасли корів у полі. Випадково знайшли гранату. Хлопчик почав кидати гранату і вона вибухнула. Внаслідок вибуху діти постраждали (поранені осколками).

Цього не трапилось, якби діти, знайшовши гранату, не торкалися її, а сповістили про це дорослих (в школу, сільську раду).

При виявленні вибухонебезпечних предметів далеко від населених пунктів необхідно добре запам'ятати дорогу до того місця, де вони виявлені (знайдені) і поставити біля них пам'ятну віху. Якщо такі предмети знайдені в населеному пункті (на пляжі, в саду, на дорозі), необхідно виставити тимчасову охорону. Про знайдені вибухонебезпечних предметів треба негайно сповістити сільську раду, міліцію, найближче підприємство, школу.

Органи міліції, керівники установ, підприємств, учбових закладів та інших організацій при отриманні оповіщення (інформації) про виявлення на їх території вибухонебезпечних або незнайомих предметів зобов'язані негайно забезпечити їх огорожу (мал. 9) та охорону і сповістити в найближчий військкомат (відділ з питань НС району).

*Рис.9. а) Захищення (огорожа) вибухонебезпечного предмета,
б) пам'ятна віха (палиця з кольоровою стрічкою).*

Знищувати вибухонебезпечні предмети може тільки особовий склад спеціалізованих піротехнічних груп.

Керівники установ, підприємств і організацій, на території яких проводиться знищення вибухонебезпечних предметів, повинні на вимогу командира піротехнічної групи виділити людей для оточення місця вибуху і забезпечити безпеку населення.

Заходи з попередження нещасних випадків.

З метою попередження нещасних випадків необхідно безперервно проводити: масово-роз'яснювальну роботу серед населення, особливо серед дітей шкільного віку.

Для проведення такої роботи необхідно на кожному підприємстві, учбовому закладі, школі створити постійно діючі групи, в обов'язки яких входять також збір відомостей про вибухонебезпечні предмети, їх виявлення і охорона.

Збір відомостей про вибухонебезпечні предмети проводиться шляхом опитування населення, в першу чергу працівників лісової охорони, мисливців, пастухів та ін.

Профілактичну роботу необхідно активізувати з початком весняно-літнього періоду, під час польових робіт, шкільних канікул, збору металобрухту, екскурсій, відпочинку дітей в оздоровчих таборах.

З метою своєчасного виявлення вибухонебезпечних предметів необхідно ретельно оглядати місцевість біля оздоровчих таборів, туристичних баз, дитячих садків, будинків відпочинку. Особливо уважно необхідно оглядати яри, ліси, урочища, приярки, лісопосадки.

В школах та інших навчальних закладах доцільно періодично проводити спеціальні заняття, на яких пояснювати небезпеку випадково виявлених вибухонебезпечних предметів .

У разі виявлення схожих на боєприпаси предметів:

а) Дії дорослих:

- позначити місце знахідки небезпечних предметів;
- виставити тимчасову охорону;
- довести до присутніх, що торкатися до небезпечних предметів забороняється, так як це загрожує життю;
- негайно сповістити в місцеві органи влади, міліцію, районний військ. комісаріат про знахідку;
- до прибуття працівників міліції взяти місце і предмет під нагляд;
- не допускати до місця знахідки інших людей, особливо дітей.

б) Дії дітей:

- позначити місце знахідки;
- не торкатися знахідок самому і не дозволяти це іншим;
- про знайдені предмети негайно сповістити дорослих (в школу, в міліцію, найближчу установу);
- запам'ятати дорогу до того місця, де була виявлена знахідка і поставити пам'ятну віху.